

Mátraderecske turizmusának szerepe a helyi gazdaságfejlesztésben

Kántor-Kerek Amanda

Vidékfejlesztési agrármérnök mester képzés, levelező tagozat

Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet, Vidék- és Területfejlesztési Tanszék

Dr. Koncz Gábor, egyetemi docens, Vidék és Fenntartható Gazdaság Intézet, Gyöngyös

Napjainkban a turizmus a vidékfejlesztés egyik leghatékonyabb eszköze, amelynek komplex hatása a gazdaságban, kultúrában és társadalomban is megmutatkozik. Hazánkban létfontosságú szerepe van a gazdasági életben, a tavalyi évben közel 16 millió turista fedezte fel Magyarországot.

Egyre nagyobb népszerűségnek örvend a vidéki turizmus, amelynek oka a zsúfolt város zajától való elszakadás. Célja, a csendes, nyugodt, természetközeli pihentető kikapcsolódás.

Kutatásom elsődleges célja, hogy a vidéki turizmus helyi gazdaságra gyakorolt hatását megismerjem. Választ szeretnék kapni, hogy miként képes a vidéket fejleszteni és milyen közvetlen és közvetett hatásai vannak.

Vizsgálatom során kérdőíves megkérdezést alkalmaztam a falusi turizmus és a kapcsolódó szolgáltatások igényének felderítésének érdekében.

Kiemelten Mátraderecske Heves vármegyei település turizmusát tanulmányozom, ahol a turizmus jelentős szerepet játszik.

Módszertanom során a kérdőíves primer adatgyűjtést és szekunder adatgyűjtést egyaránt alkalmaztam, tematikus térképekkel szemléltetve annak legrelevánsabb információit a településről és a térségről.

A megkérdezéshez a közösségi médiát hívtam segítségül, hogy lehetőleg rövid idő alatt megfelelő létszámú célcsoporthoz jusson el. A kérdőív 25 kérdésből állt, annak kitöltése csupán 5-10 percet vett igénybe. Összesen 108 kitöltést értem el a 2024 szeptember és október hónapjaiban zajló megfigyelés alatt.

A kitöltők 80%-a nő és legmagasabb arányban a 46-60 év közötti korosztály szerepelt a mintában, amelyből kiderül, hogy a falusi turizmus az idősebb korosztály számára vonzóbb üdülési forma. A kitöltők nagy része a Pétervásárai járásban lakik.

Az iskolai végzettség szintén összefüggést mutat a falusi turizmussal, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők körében nagyobb népszerűség figyelhető meg.

A szekunder adatokból kiderül, hogy a településen súlyos elvándorlás és elöregedés figyelhető meg, mely a népesség csökkenését idézte elő az elmúlt években. Adatgyűjtéséből kiderül, hogy Mátradereske önkormányzathoz befolyt adóbevételeinek összege a második legmagasabb a térségben.

A primer kutatásból bebizonyosodik, hogy a falusi turizmus szerepe a gazdaságban kulcsfontosságú, mellyel a megkérdezettek teljes mértékben egyetértettek. A turizmus ezen változata számos lehetőséget foglal magában, amelyek között mindenki megtalálhatja a neki leginkább érdekeset. Mindenki más-más céllal utazik vidékre. Legáltalánosabb oka azonban a csendes, nyugodt környezetben való pihenés. Ugyanakkor a természetben való sportolás és a gyógyászati jellegű helyek látogatása is kiemelkedő szempont desztináció választás során.

A kutatás központja Mátradereske a Mofetta elnevezésű gyógyhelyről vált turisztikailag relevánssá, emellett számos további lehetőséget is biztosít. Mivel a sport iránti kereslet relatíve magasnak bizonyul fontos, hogy a turisztikai szakemberek ezt kihasználva bővítsék a település aktív lehetőségeit és olyan attrakciókat kínáljanak, mely egyedülálló és igény van rá, mint például a lovaglás.

A vidék gondolata egybefügg a mezőgazdasággal, nem véletlenül van nagyarányú érdeklődés a mezőgazdasági tevékenységek iránt. Napjainkban az agroturizmus egyre szélesebb körben elterjedt, azonban a térségben csekély mértékben lehet ilyen lehetőséget találni, tehát ennek a vidéki turizmustípusban rejlő potenciált is ki kell használni a fejlesztésen belül.

Kitűzött cél az eltöltött vendégéjszakák számának meghosszabbítása, mely jelenleg javarészt csupán 1-2 éjszakát jelent. Többségében a vidéki szálláshelyek kedvezőbb árakkal várják vendégeiket városi társaiknál, melyet a megkérdezettek nagyrésze csak hetekkel előbb foglal le.

A vidéki turizmusra nincs egységes definíció, egyénenként eltérő asszociáció párosul a fogalomhoz, melyet kutatásomban részletesen megvizsgállok. Úticél meghatározásánál a céltevékenység mellett számos más szempontot is figyelembe vesznek az utazók, mint például a tisztaság és a barátságos emberek fogadtatása.

Vizsgálattal megtudtam, hogy szinte mindenki igénybe vesz helyi szolgáltatásokat utazásai során, mely szolgáltatások közül a legjelentősebb az étterem, vendéglátóegység, a helyi szolgáltatók és kisboltok. A helyi szolgáltatók kínálta termékek jelentősége több területen is felmerült.

Összességében a falusi turizmus egy olyan vidékfejlesztési eszköz, mellyel egy helyi gazdaság helyzete javítható. Multiplikátor hatásának köszönhetően más szolgáltatásokon keresztül közvetett hatása is megmutatkozik.

A vidékfejlesztésen belül a turizmust, mint eszköz és annak kínálatának javítása nélkülözhetetlen. A fejlesztés során fontos, hogy a felmerülő kereslethez igazítva fedjünk le piaci réseket, amellyel az igényeket nagyobb mértékben kielégíthetjük, a vidék értékét fenntartjuk és felhívjuk arra a figyelmet.